

Paskaidrojuma raksts pie Lubānas novada 2019.gada budžeta

Pašvaldības darbības finansiālo pamatu veido budžets, kas ir svarīgākais instruments pašvaldības autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai, ekonomisko un sociālo vajadzību sabalansēšanai, kā arī teritorijas ilgtermiņa attīstībai.

Lubānas novada pašvaldības budžets 2019.gadam sastāv no pamatbudžeta, ko veido attiecīgas ieņēmumu un izdevumu daļas. Pašvaldība ir ņēmusi vērā visu nozaru intereses un centusies sabalansēt pieejamos finanšu līdzekļus tā, lai nodrošinātu uzlabojumus sabiedrībai svarīgās jomās.

Par budžeta prioritārajām jomām 2019.gadā ir noteikta atbalstīto ES projektu īstenošana, sabiedriskās infrastruktūras uzlabošana, kā arī spēja nodrošināt pašvaldības finanšu stabilitāti ilgtermiņā.

Ieņēmumi

Pamatbudžets ir Lubānas novada pašvaldības budžeta galvenā daļa, kura ieņēmumus veido *nodokļu ieņēmumi* – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis; *nenodokļu ieņēmumi*, kuros ietilpst ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma, valsts un pašvaldību nodevām, sodiem un sankcijām, ieņēmumi no pašvaldības īpašuma iznomāšanas un pārdošanas; *Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem*; *Valsts budžeta transferti*, t.sk. valsts budžeta mērķdotācijas īpašiem mērķiem, galvenokārt pedagogu darba samaksai, kā arī dažādu Eiropas Savienības fondu finansēto projektu īstenošanai; *Citu pašvaldību transferti*, t.sk. maksājumi par Lubānas novada izglītības iestāžu pakalpojumiem.

Pamatbudžeta līdzekļu atlikums 2019.gada 1.janvārī veido 396 491 *euro*.

Budžeta ieņēmumu kopējais apjoms 2019. gadam tiek plānots 2 483 851 *euro* apmērā ¹.

Nodokļu ieņēmumi. Ieņēmumi no nodokļiem plānoti 1 303 491 *euro*, jeb 52,48 % no ieņēmumu kopapjoma. Nodokļu kopapjoms tiek plānots par 0,53 % mazāks, nekā 2018.gada budžeta plānā.

Lielākais īpatsvars nodokļu ieņēmumu plānā ir iedzīvotāju ienākuma nodoklim- 91,91 %, nekustamā īpašuma nodokļa īpatsvars veido attiecīgi 8,09 % nodokļu ieņēmumu. Ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa tiek plānoti 1 197 977 *euro* (ieskaitot 2018.gada atlikumu 5 324 *euro*) jeb par 0,96 % mazāk, kā 2018.gada precizētajā budžeta plānā, un sastāda 48,23 % no 2019.gada ieņēmumu kopapjoma.

Nenodokļu ieņēmumi un maksas pakalpojumi. 2019.gada novada budžetā nenodokļu ieņēmumus un ieņēmumus no maksas pakalpojumiem plānots iekasēt 204 020 *euro* apmērā. Šos ieņēmumus veido valsts un pašvaldību nodevas, naudas sodi un sankcijas un pārējie nenodokļu ieņēmumi (t.sk. finansējums dažādu atsevišķu pasākumu, projektu realizācijai) un pašvaldības sniegtie maksas pakalpojumi.

Transfertu ieņēmumi. Pašvaldības ieņēmumu struktūrā liels īpatsvars ir no valsts budžeta un citu pašvaldību budžetiem saņemtajiem maksājumiem (*transfertu ieņēmumiem*), tie plānoti 971 528 *euro*, jeb 39,11% no ieņēmumu kopapjoma.

Dotāciju no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda plānots saņemt 508 936 *euro* (t.sk. 2018.gada atlikums 10 348 *euro*) apmērā, kas sastāda 20,49% no ieņēmumu kopapjoma.

Lubānas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju nodrošināšanai – izdevumiem no budžeta finansētu institūciju, tajā skaitā pašvaldības izglītības, kultūras un veselības aizsardzības iestāžu, Sociālā dienesta un administrācijas uzturēšanai, novada izglītības, sporta un kultūras pasākumu finansēšanai, novada infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par novada

¹ valsts budžeta mērķdotācijas pedagogu atlīdzībai noteiktas janvāra-augusta mēnesim.

pasūtījumu veikšanu, pabalstiem maznodrošinātiem iedzīvotājiem, investīciju finansēšanai, atbalstam biedrībām un nodibinājumiem, kā arī citiem izdevumiem.

Izdevumi

Konsolidētā budžeta izdevumu kopējais apjoms 2019. gadam plānots 2 703 316 *euro* apmērā.

Lielākie izdevumi Lubānas novada pašvaldības 2019. gada budžetā, tāpat kā līdz šim, plānoti izglītībai, kas uz budžeta noteikumu apstiprināšanas brīdi sastāda 1 258 754 *euro*, jeb 46,56 % no kopējiem plānotajiem pamatbudžeta izdevumiem.

Arī 2019.gadā pašvaldība nodrošinās brīvpusdienas visiem bērniem, sākot no piecu un sešu gadu vecuma izglītības programmā iesaistītajiem, šim mērķim paredzot 26 500 *euro*.

Ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju valstī, kas ietekmē mūsu iedzīvotāju labklājību, dome izvirza sociālo politiku par vienu no savas darbības prioritātēm. Izdevumu sadaļā „Sociālā aizsardzība” ieplānoti 454 548 *euro*, jeb 16,81% no pamatbudžeta izdevumiem. Finansējums paredzēts Sociālā dienesta un bāriņtiesas darba nodrošināšanai, ģimeņu ar bērniem atbalstam, sociālo pabalstu izmaksai un pakalpojumu apmaksai par iedzīvotāju uzturēšanos citu pašvaldību sociālās aprūpes iestādēs. Sociālās palīdzības pabalstiem trūcīgām un maznodrošinātām personām un pārejai sociālajai palīdzībai.

Plānots veikt Lubānas pilsētas kluba piebūves celtniecības darbus. Piebūve nepieciešama, lai tajā varētu novietot nepieciešamo rekvizītu un saimniecisko pamatlīdzekļu uzglabāšanu tam piemērotā veidā, tā kā pašreizējās noliktavas daļēji tam nav piemērotas, kā arī esošo noliktavas telpu ietilpība ir krietni mazāka kā nepieciešams. Telpas varēs tikt arī izmantotas kultūras iestādes administrācijas un iestādei piesaistīto pašdarbības kolektīvu vajadzībām.

Lubānas novada pašvaldība, izmantojot savus finanšu resursus un piesaistot Eiropas Savienības finansējumu, plāno izveidot dienas centru personām ar garīga rakstura traucējumiem pašvaldībai piederošajā īpašumā "Eglāji 1", Indrānu pagastā, Lubānas novadā. Papildus šai aktivitātei, vēl aizvien tiek plānots kopā ar Madonas novada pašvaldību pārņemt Valsts sociālās aprūpes centra Latgale filiāles Lubāna funkcijas, izveidojot jaunu iestādi sociālo pakalpojumu sniegšanai. Šīs aktivitātes mērķis spēt arī turpmāk Madonas un Lubānas novados sniegt sociālos pakalpojumus iepriekšējā līmenī, kā arī faktiski šī aktivitāte uzskatāma par deinstitucionalizācijas aktivitāti, tā kā sociālo aprūpes centru klientiem dzīve reģionos spēj nodrošināt ģimenisku un līdzsvarotu dzīves kvalitāti.

Ar katru gadu tiek palielināts finansējums kultūras nozarei. Kultūras iestāžu uzturēšanai, infrastruktūras attīstībai un pasākumu organizēšanai 2019.gadā paredzēti 321 857 *euro*, jeb 11,91% no pamatbudžeta izdevumiem.

2019.gada budžeta deficīta (izdevumu pārsnieguma pār ieņēmumiem) 219 465 *euro* apmērā finansēšana tiks veikta no naudas līdzekļu atlikuma uz gada sākumu.

Nesadalīto (brīvo) līdzekļu atlikums budžeta plānā paredzēts 126 366 *euro* apmērā, bet līdzekļi neparedzētiem gadījumiem- 12 000 *euro*.

Speciālā budžeta izdevumi tiek plānoti 121 920 *euro* apmērā. Speciālā budžeta līdzekļus plānots izlietot autoceļu un ielu uzturēšanai un dabas aizsardzības pasākumiem.

2018.gadā tika uzsākta pašvaldības autoceļa Jaunie kapi – Birznieki – Dambīši posma un tilta pār Liedi pārbūve. Projekts tiks realizēts 2019.gadā Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) pasākuma „Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” ietvaros.

2019. gadā tiks realizēti 2 meliorācijas objektu projekti pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu atjaunošanai. Plānots veikt meliorācijas atjaunošanas darbus grāvjiem 1.1km un 4,85km garumā. Projekti tiks realizēti Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakš pasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ietvaros.

Programma turpmākajiem 2 saimnieciskajiem gadiem

Lubānas novada attīstība tiks plānota saskaņā ar Lubānas novada Attīstības programmā 2019.-2026.gadam noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcībām un uzdevumiem. Lubānas novada pašvaldības darbība arī turpmāk būs vērsta uz pašvaldības pamatfunkciju izpildi, finanšu stabilitātes nodrošināšanu, iedzīvotāju ekonomisko, sociālo, izglītības un kultūras iespēju paplašināšanu. Turpināsies investīciju piesaiste novada attīstībai atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām, par prioritāru uzdevumu izvirzot uzņēmējdarbības attīstību novada teritorijā un atbalstu ģimenēm ar bērniem.

Pašvaldības aizņēmumi

Saskaņā ar noslēgtiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi, 2019.gadā paredzēts atmaksāt ilgtermiņa aizņēmumu pamatsummas 52 472 *euro* apmērā.

28.01.2019.

Lubānas novada domes priekšsēdētājs

T.Salienieks